

Minaların ətraf mühitə təsirinin azaldılması ilə bağlı 3-cü Beynəlxalq Konfransın bəyannaməsi qəbul edilib

"Minaların ətraf mühitə təsirinin azaldılması - Təhlükəsiz və yaşıl gələcək üçün resursların səfərbər olunması" mövzusunda Zəngilanda və Bakıda keçirilən 3-cü Beynəlxalq Konfransın yekununda bəyannamə qəbul olunub.

AZƏRTAC bəyannaməni təqdim edir.

"Biz, 30-31 may 2024-cü ildə Azərbaycanın Zəngilan rayonunda və Bakı şəhərində keçirilən Minatəmizləmə üzrə 3-cü Beynəlxalq Konfransın iştirakçıları bir araya gələrək təhlükəsiz və "yaşıl gələcək" üçün minaların ətraf mühitə təsirinin azaldılması və resursların səfərbər edilməsi məsələlərini müzakirə etdik.

Biz - Mülki şəxslərin, o cümlədən uşaqların, qadınların və digər qeyri-döyüşçü əhalinin həyatına son qoymağa, şikəst etməyə və yaralamağa davam edən minaların və müharibənin partlayıcı qalıqlarının dağıdıcı və fərq qoymadan təsirləri ilə bağlı dərin narahatlıq ifadə edərək;

Minalarla çirklənmənin ətraf mühitə əhəmiyyətli dərəcədə mənfi təsir göstərdiyini, bununla da müvafiq tədbirlər vasitəsilə minalarla çirklənmənin mümkün mənfi təsirlərinin qarşısının alınmasının və yumşaldılmasının zəruri olduğunu qəbul edərək;

İqlim dəyişmələrinin partlayıcı hərbi sursatla bağlı təhlükələrin azaldılması söylərinə mənfi təsir göstərdiyini nəzərə alaraq;

"Piyada əleyhinə minaların istifadəsi, yığılması, istehsalı və ötürülməsinin qadağan edilməsi və onların məhv edilməsi haqqında Konvensiya" ("Ottava Konvensiyası") və "Kasetli sursatlar haqqında Konvensiya" ("Oslo Konvensiyası") da daxil olmaqla, minaların və PHS-nin istifadəsini tənzimləyən və ya qadağan edən mövcud beynəlxalq hüquqi sənədlərin prinsip və dəyərlərini qəbul edərək, eyni zamanda hamını bu sənədlərə rəsmi riayət olunması istiqamətində addımlar atmağa təşviq edərək;

BMT Təhlükəsizlik Şurasının 2017-ci il 30 iyun tarixli 2365 (2017) sayılı qətnaməsini və onun minatəmizləmə fəaliyyəti ilə bağlı bütün əvvəlki qətnamələrini xatırladaraq;

BMT Baş Assambleyasının 2023-cü il 7 dekabr tarixli 78/70 sayılı qətnaməsini və onun minatəmizləmə fəaliyyətinə dəstəklə bağlı bütün əvvəlki qətnamələrini xatırladaraq;

Silahlı münaqişələr zamanı mədəni sərvətlərin qorunması üzrə 1954-cü il Haaqa Konvensiyasına tərəf ölkələrin on beşinci iclasında (2023) qəbul edilmiş "Minaların mədəni irsə təsiri" adlı UNESCO-nun qətnaməsini alqışlayaraq;

BMT-nin Baş katibinin 2023-cü il iyulun 31-də dərc edilmiş, minalarla çirklənmə və iqlim dəyişmələri arasında dərinləşən qarşılıqlı əlaqənin qeyd olunduğu A/78/259 sayılı "Minatəmizləmə fəaliyyətinə dəstək" adlı hesabatını nəzərə alaraq;

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Minatəmizləmə fəaliyyəti ilə bağlı Strategiyasını və Birləşmiş

Millətlər Təşkilatının Minalardan təmizləmə zamanı Qurbanlara Yardım Siyasətini nəzərə alaraq;

"Minatəmizləmə fəaliyyətində ətraf mühitin idarə edilməsi" Beynəlxalq Mina Təmizləmə Standartını IMAS 07.13 nəzərə alaraq;

2022-ci və 2023-cü illərdə Azərbaycanda keçirilmiş Minatəmizləmə fəaliyyəti üzrə əvvəlki beynəlxalq konfransları və onların yekun sənədlərini təqdir edərək;

Minaların və müharibənin partlayıcı qalıqlarının mülki əhali üçün ciddi və davamlı sosial-iqtisadi təsirləri ilə bağlı narahatlığı ifadə edərək;

Minatəmizləmə fəaliyyətinin sülh quruculuğu prosesində etimadı möhkəmləndirən dəyərli tədbir olduğunu vurğulayaraq;

1. Humanitar minatəmizləmənin ekoloji aspektlərinin minatəmizləmə ilə bağlı söylərə inteqrasiya olunmasına çağırırıq;

2. Texniki, maliyyə və maddi yardım, təlimlər də daxil olmaqla, adekvat və müvafiq resursların ayrılması, o cümlədən minatəmizləmə üsulları və texnologiyaları üzrə tədqiqat və inkişafı təşviq etməklə mina qurbanlarına yardım, minalardan təmizləmə və risklərlə bağlı maarifləndirilmə kimi onun bütün sahələrində minatəmizləmə fəaliyyətini dəstəkləmək üçün bütün dövlətləri və digər maraqlı tərəfləri buna dəvət edirik;

3. Minaların və müharibənin partlayıcı qalıqlarının səbəb olduğu itkilərin qarşısının alınması və mina qurbanlarına tibbi xidmət, rehabilitasiya və cə-

miyyətə reinteqrasiya daxil olmaqla fəal dəstəyin təmin edilməsi ilə bağlı kompleks tədbirlərin görülməsinin zəruri olduğunu vurğulayırıq, dövlətləri və müvafiq təşkilatları bu söylər üçün resurslar ayırmağa və təcrübələrini bölüşməyə çağırırıq;

4. Minatəmizləmə fəaliyyətinin ətraf mühitlə bağlı milli və beynəlxalq strategiyalara inteqrasiyasını təmin etməklə, iqlim dəyişmələrinin təsirinin azaldılması, uyğunlaşma və dayanıqlılığa dair müzakirələrə və strategiyalara minatəmizləmə fəaliyyətini daxil etməklə, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının iqlim konfranslarını minaların və müharibənin partlayıcı qalıqlarının ətraf mühitə təsirini qəbul etməyə və həll etməyə, həmin sahə üçün resursların ayrılmasına çağırırıq;

5. Minatəmizləmə fəaliyyətinin 2030-cu il Gündəliyinə daxil edilməsinin vacibliyini vurğulayır və bu məsələnin cari ilin sonunda keçiriləcək Gələcəyin Sammitində nəzərdən keçirilməsini tövsiyə edirik;

6. Dövlətləri və müvafiq maraqlı tərəfləri bilik, təcrübə və texnologiya sahələrində mübadilə vasitəsilə əməkdaşlığı genişləndirməyə çağırırıq; bu xüsusda, biz Azərbaycan Respublikası ilə Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İnkişaf Proqramı (BMTİP) arasında Minatəmizləmə fəaliyyəti ilə əlaqədar Mükəmməllik Mərkəzinin yaradılmasına dair imzalanmış niyyət bəyanatını alqışlayırıq;

7. BMT-nin üzv dövlətlərini minatəmizləmə ilə bağlı, o cümlədən minaların basdırıldığı yerlər

haqqında məlumat mübadiləsinə dair müvafiq beynəlxalq öhdəliklərinə əməl etməyə çağırırıq;

8. Minaların və müharibənin partlayıcı qalıqlarının mülki əhali üçün ciddi təhlükə yaratdığı, eləcə də ətraf mühitə, ərzaq təhlükəsizliyinə və daha geniş sosial və iqtisadi inkişafa əngəl törətdiyi ölkələrdə milli minatəmizləmə potensialının yaradılmasına və inkişafına dəstək vermək məqsədilə dövlətləri və müvafiq təşkilatları söylərini davam etdirməyə çağırırıq;

9. Təsirə məruz qalmış dövlətləri, BMT-nin aidiyyəti qurumlarını, minatəmizləmə fəaliyyəti ilə məşğul olan regional təşkilatları və qurumları, QHT-ləri minalarla çirklənmənin mənfi təsirlərini azaldılması istiqamətində söyləri və həll yollarını səfərbər etmək üçün minatəmizləmə fəaliyyətinin ekoloji aspektini proaktiv şəkildə aktuallaşdırmağa çağırırıq;

10. Bu konfransın keçirilməsinə hərtərəfli dəstəyinə və yüksək qonaqpərvərliyinə görə Azərbaycan Respublikasının Hökumətinə minnətdarlığımızı bildiririk. Biz həmçinin Azərbaycanla, eləcə də minadan zərər çəkmiş bütün ölkələrlə onların minalarla bağlı böyük probleminin həllində həmrəy olduğumuzu bildirir və beynəlxalq ictimaiyyəti Azərbaycanın humanitar minatəmizləmə sahəsində söylərini dəstəkləməyə çağırırıq;

11. 2024-cü il BMT-nin İqlim Dəyişmələri Konfransına (UNFCCC COP29) sədrliyində Azərbaycana uğurlar arzulayırıq".